

Николай Теллалов

Всичко коз!

В пролуката между блоковете, строени в каре около градинката с детските катерушки и паркинга, се виждаха ливадите – тук градът свършваше. Затова въпреки панелните грамади, голи и неприкрити още със едва преди няколко години посадените дървета, обстановката изглеждаше почти пасторална. Навярно заради тишината – наблизко не минаваше голямо шосе, нямаше трамваи, тролеи, някое шумно предприятие или даже заведение, от което да ехти музика. В отминаващата жега съхнеше пране по балконите и на телените простори в градинката – която все още приличаше на обрасло с трева и покрито с бабуни селско игрище. Въсъщност, в единия ѝ край се намиреше баскетболна площадка, където през почивните дни семейните мъже и неколцината ергени тресяха шкембета, играейки футбол – обичайни комшийски мачове. Младежите предпочитаха да киснат по кафенетата две преки по-навътре в квартала или пълнеха залите за компютърни игри.

Дървената беседка в средата на полето между блоковете беше обрасла с хилава лоза, в благодатната ѝ сянка седяха седем-осем души. Четирима играеха карти, а останалите ги гледаха, но някак много тържествено като за прости кибици. Същият израз личеше и по лицата на тримата от белотаджиите. Само един от тях изглеждаше нормално спокоен, дори леко отегчен. Беше нисичък, кривокрак, по шорти и потник, с голям корем и плешив от челото до темето – топчест, кръгъл, но с доста яки ръце, които ловко и прецизно мятаха картите.

– Пас.

– Каро.

– Без коз?

– Хъммм... Всичко коз!

– Контра.

Картите звучно шляпаха по дъските на масичката, около отворените шишета с бира се въртеше апатична оса, по тефтерчето за писане на резултатите имаше влажни следи от изпотени пръсти.

– Белот.

– Терца.

– И от мен терца.

– Асо... Ето ви сега каро – дама.

Партньорът на топчестия беше кльошав, дръглив, небръснат и с възпалени светли очи. Противниците им, заедно със зрителите представляваха типични жители на крайните квартали около четиридесетте – понапълнели, позагубели и улегнали мъже с безумно важни професии: жичкаджии, водопроводчици, шофьори, монтьори, хладилни техници и

бояджии. Подработваха и странично, гледаха мачове по телевизията, погаждаха се с деца и съпруги, не винаги гладко, мусеха се на тъщи и се заглеждаха по млади девойчета, без обаче да предприемат опити за кръшкане – не им стискаше да си разтурят движещия се по здрави коловози живот, а може би ги мързеше.

Когато последната карта легна на масата и топчестият обяви: „Вътре сте, пичове. Терцата ви пада, сто петдесет и три на сто четирийсет и пет!“, кибиците го зяпнаха, а партньорът му, заедно с единият от противниците се ухили, показвайки яки жълти зъби. Запали цигара и рече към ортака си:

– Веско, тука има дето не са свикнали с твоя талант.

Топчестият скромно, но и някак горчиво се усмихна:

– То пък един талант, Киро...

– Разкажи де – подкани запознатият с историята бит противник.

– Нищо особено – сви рамене геният. – Това че броя точките докато играем ръцете, и други го могат. Елементарна математика. Ако не мешаме картите, аз просто ще знам кой какви има и какви ще му дойдат.

– Айде бе! – изрази недоверие един от кибиците.

Киро взе колодата, обърна я, разтвори я като ветрило, показа карти-те на партньора си, след което два пъти цепи и раздаде.

– Покажи им сега! – рече самодоволно.

Веско взе картите си, без да ги поглежда и каза:

– Винаги ми е по-лесно, като си ги погледна. Веднага ми става ясно какви карти имат другите. Тоест в най-лошия случай отначало имам идея какви могат да бъдат. После при обявите се избистря, а след първата ръка вече точно знам кой какво държи. Това ако познавам добре хората, с които играя. Ако не, на втората ръка най-късно вече са ми ясни. Всичко това е, ако са мешани, не просто цепени, пък и не трябва да гледам как се мешат. А когато не са мешани както сега... – Топчестият остави картите си, така и не ги беше погледнал. – Киро има вале и осмак от спатии, дама каро, деветка купа и вале пика. Данчо държи две спатии – деветка и поп, и три кари – седмица, десетка и поп... ти имаш черни седмачета, вале каро, поп и асо купи, а моите са две черни дами, червени осмици и туз спатия. Ако разиграем това раздаване, при положение че с Киро дигнем за всичко коз, играта ще е чиста и имате шанс да ни въртите със сто петдесет и три на сто и пет...

Провериха, разиграха и единодушно ахнаха.

– Много ги следиш, евала!

– Не ги следи – намеси се Киро. – Помниш ли филма дето Дъстин

Хофман е сачма човека? Том Круз, брат му, разсипа една кутия с клечки за зъби, оня ги погледна за секунда и вече им знаеше точната бройка. И наш Весо е такъв – не ги брои, не ги следи, просто знае.

– Нагласят ми се, разбираш ли – дообясни Веско. – Сглобява ми се като пъзел само-самичко в главата. Всичко що е математика, ми е ясно. Гледам едно уравнение и ми изниква отговорът. Да ми покажат нещо от висшата математика, само да ми обяснят кое защо е написано, и вече мога да им кажа резултата. И никак не се напругам.

– Ами от лотария печелиш ли? От тото?

– Ааа, там е друга работа. Там освен математика има и шашмалогия, а от шашмалогия не разбирам.

Мъжете се засмяха.

– Откога го можеш това?

– Откакто се помня. От малък. Защо?

– Рекох да не е от някоя травма или катастрофа...

– От катастрофата ми е това – Веско показва дълъг белег от коляното надолу до глезена на левия си крак. – Никакви други придобивки.

– Ами що не си учил в математическа гимназия или нещо такова? А после – в университет. Сега да си висшист, не като нас, работническа класа...

– Аз опитвах. Ама не ме взеха.

– Я!

– На тях не им трябва да намираш интуитивно отговора, трябва да доказваш теореми, да обясняваш как си стигнал до този резултат... а аз не мога да го обясня с думи. Ти можеш ли да ми обясниш как виждаш цветовете? Я ми разкажи какво е червено, ама без да го сравняваш с домат, с купа, с колата на оня гъзар от съседния блок, все едно съм сляп към тоя цвят. Няма да можеш.

– Значи, уж талант, пък за нищо не става?

– Аха... Преди време, бях изчел един куп книги по физика и едно нещо за теорията на относителността.

– Онова на Айнщайн ли?

– Да бе. Там дето приказва, че скоростта на светлината не можела да се надхвърли. А точно тогава даваха некакъв филм, фантастика, с космически кораби, дето минават в хиперпространство... Дай, викам си, да видя има ли наистина такова нещо – хиперпространство. Четох, четох, писах, четох, пак писах... И накрая изведох една формула. Сама ми скочи в акъла, ей както това какви карти държите, след като си видя моите и чуя обяви, анонси...

– И за какво е тая формула?

– Ами тя е формулата на хиперпространството. Пет листа голям формат. Ей на Киро хлапето ми я разпечата на компютър по-ситничко, събра се на два, ама открай-докрай.

– От това хиперпространство каква ти е файдата? Пари ще изкараш ли?

– Би могло. С тая формула инженерите могат да построят кораби, даже съм сигурен, че ще са по-евтини от ферарито на она там мошеник, ама чак когато влязат в масово производство. Ще са големи колкото микробус. Или малък „Икарус“, за да има място за въздух, вода и всичките му там работи, дето ги монтират в сегашните космически кораби...

– За совалки ли говориш?

– Не бе! Совалки! С тия хиперкораби не излиташ като ракета, ами просто се разтваряш във въздуха – хиперскок! – и си някъде на майната си, на друга планета, в друга галактика... Само настройваш на таблото автонавигаторът да търси небесно тяло като Земята и натискаш копчето. За деветстотин киловата се прехвърляш в другия край на вселената. Ако не ти харесва, или се връщаш, или търсиш друго място. Можеш да ги запомняш като станции на дигитален радиоприемник. И всичко това следва от формулата. Ама не знам как да ги построя тези машинарии, нито имам идея какъв ще е тоя акумулатор, дето ще ми дава импулси от деветстотин киловата за една микросекунда...

Всички мълчаха, бавно попивайки чутото.

– Абе, Веско, това наистина са много пари бе! – опомни се изведнъж един от кибиците.

– Ами да. И всички ще са на далавера, не само аз. Даже ти ще можеш да си позволиш такава джунджурийка и ще си спретнеш една вила около оная, Проксима, дето е най-близка звезда до Слънцето. Стига там да има такава планета като Земята, а тя да има въздух за дишане, да не е много горещо, да не е много студено, да няма никакви извънземни зарази... Абе, до заранта мога да ти разправам как ще се промени всичко!

– Чакай... ама не си ли я патентовал тая формула?!

– Патентовах я. Опитах де. Потроших почти всички спестени пари по такси и комисии, Радка вдигна скандал и каза, че ще иска развод... Помниш ли миналата година когато се изнесе при майка си? Заради това беше...

– Весо! Ами защо не си я дал за производство тая твоя хиперформула!

– Защото не мога да им я обясня. Аз я виждам като на длан.

Всичките ѝ приложения, за някои даже хабер си нямам какво представяват, но ги виждам. А инженери, учени, експерти там всякакви – не ги виждат. И формулата, викат, че уж изглеждала бетон, ама не могат да я проумеят, без да им покажа как съм я извел. А аз не мога. Защото тя е като... като озарение. Като виждането на картите на белота.

Киро разсеяно запали цигарата откъм филтъра, намръщи се, хвърли я без псувни и извади друга. Веско замислено гледаше косматите си къси пръсти, а останалите зрители и играчи захласнато зяпаха него.

– Едни ми се смяха. Повечето. Викат, вечен двигател не купуваме. Други – те пък шепа хора, дето ми повярваха, казват, че ще се опитат да направят всичко възможно да я разнищят тая проклетата формула. Записват ми телефона... и повече не ги чувам. Само един, професор, свестен човек, ми се обади след няколко месеца и разправя, че в тая формула наистина имало хляб, ама щели да го опекаат чак след сто години, и то – може би. Помоли ме за разрешение да я прати в чужбина с пълно съхранение на авторските права...

– Ще те преметне!

– Ти защо сам не я прати в Америка или Япония?

– Не знам езици, Данчо.

– Да ти го преведат писмото!

– Първо, искат по шест кинта на страница превод и второ – как ще преведат нещо, което не разбират?

– Ама нали веднъж разправяше, че езиците са пак математика! Значи можеш да ги научиш!

– Казвах ти, че така си мислех в училище. Минали са покрай математиката, колкото таблата покрай шаха...

– Не сте го видели наш Весо на шах – вметна Киро за информация към по-неосведомените. – На сина ми компютъра щеше да изгори от яд!

– Езиците са един куп правила, където само изключенията са повече от правилата. Най-вече в пустия му английски. Едва изкарах тройка за диплома навремето... няма в езиците математика, а значи няма я и в мислите на хората. Заради това и не могат да разберат и най-големите специалисти моята хиперформула.

– Ама не им ли показва какви дарби на математик имаш?!

– Кои дарби? Да правя на маймуна всеки противник на белот ли?

– Добре де, а какво стана с оня човек, професора?

– Мълчи. Сигурно в чужбина са го скъсали от подигравки на някой симпозиум. Може и да ми е сърдит, мисли си, че съм го преметнал... Колко стана часа, Кире?

– Осем и десет.

Веско почеса меката си кръгла брадичка, гладко избръсната, с трапчинка, придаваща на лицето му израз, който никак не се връзваше с ореола му на гениален математик.

– Включих си кабеларка – свенливо поясни той. – Гледам едни предавания по „Дискавъри“, па дано ми просветне как да обясня на всички тиквеници формулата. Ама ще има време за още едно каре... Я раздай за всичко коз, Киро!

25 – 9 4 – 7

34 – 28 11 – 0

62 – 32 11 – 0

94 – 26 11 – 0

120 – 26 11 – 0

146 – 40 11 – 0 контра

5 0

КРАЙ

© 2005 Николай Теллалов

Источник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/634>]